

ROBERT HUGH BENSON

STĂPÂNITORUL
LUMII ACESTEIA

Traducere și note
de Bogdan Buzdugan

PREȘANIA

PREFAȚĂ

Cartea pe care o deschideți vă va introduce, pe cale romanescă, în lumea distopic-antihristică imaginată de clericul catolic britanic Robert Hugh Benson în anul 1907, la sfârșitul unei epoci victoriene de stabilitate și încredere în progresul civilizației occidentale și în preziua marilor transformări care au dus la prima conflagrație mondială. Romanul este, în multe feluri, o raritate: una din primele distopii ale acestui gen ficțional, cu siguranță prima de felul său scrisă din perspectivă asumat și militant creștină (în speță, catolică) și o curajoasă încercare de a identifica în condițiile lumii sale lucrarea „tainei fărădelegii.” Suntem, să nu uităm, cu decenii înaintea mult mai cunoscutelor distopii *Brave New World* (1932), *1984* (1949), sau de viziunea cu substrat creștin a lui C.S. Lewis, *That Hideous Strength* (1945).

Contribuie la acest aspect inedit și istoria autorului său, precum și contextul în care a fost scris. Robert Hugh Benson era menit să urmeze o carieră strălucită în Biserica Anglicană: fiul Arhiepiscopului de Canterbury, urmaș al unei familii de clerici anglicani, preot anglican el însuși, hirotonit de tatăl său, trece printr-o puternică criză doctrinară în urma căreia se convertește la catolicism, devenind preot, predicator și, spre finalul scurtei sale vieți (1871-1914), Monsignor. Convertirea lui Benson a fost un eveniment răsunător, dat fiind profilul neofitului, care a resimțit puternic mânia populară anglicană. Or *Stăpânitorul lumii acesteia* este scris tocmai în acest context de distanțare critică față de cultura dominantă a lumii sale, de fervoare religioasă tipică pentru un convertit, și de confruntare acută cu adversitatea și ostilitatea deschisă a foștilor co-religionari. De altfel, unul din motivele pentru care Benson s-a convertit la catolicism a fost întocmai duhul anemic al Bisericii Anglicane, mult prea conformistă față de ideologiile dominante ale veacului

îmbibate de secularism și progresism social, a căror gravitate eshatologică este intuită profund de tânărul cleric.

Lumea care-l primește pe Antihrist este, în imaginația lui Benson, ultra-tehnologizată, transformată de reforme comuniste și guvernată de doctrine iluministe de sorginte masonică. Se practică eutanasia pe scară largă, sistematic, ca opțiune disponibilă inclusiv celor ce au obosit de viață. Civilizația occidentală este, din perspectiva credinței, o civilizație apostată: de altfel, din rândurile ei provine însuși Antihristul, care își începe „cariera” ca senator american. Europa este unificată și condusă de un Parlament European. Bastioanele academice, Cambridge, Oxford etc. sunt desființate de avântul reformist-colectivist. Creștinismul (catolic), ajuns o insulă minoritară dezorientată, marcată de apostazii în masă, este privit cu ostilitate deschisă, iar apoi, pe măsură ce taina fărădelegii înaintează, crunt persecutat. Atentatele unor catolici deznădăjduiți de lumea tot mai întunecată din jur oferă pretextul ideal al reprimării și al dezlănțuirii atrocităților mulțimilor fanatizate. Dar spectrul războiului cu un Orient îndepărtat unificat și, totodată, plin de fervoare religioasă, înspăimântă această lume trufașă, mai cu seamă că este dotată cu arme de distrugere în masă (suntem, reamintim, în 1907, departe de inventarea bombelor atomice). În acest context se afirmă un misterios senator, Jules Felsenburg, care reușește să obțină pacea mondială și, în același timp, să atragă adeviziuni fanatice, fiind proclamat, în cele din urmă, președinte global, unic lider al întregii lumi.

Cu toate că vizionarismul lui Benson este impresionant, cea mai bună lectură a acestei cărți nu se va face urmărind identificarea a ceea ce a intuit corect față de ceea ce nu a prevăzut. Textul acesta este un roman, o metaforă a civilizației actuale cu mesaj profetic, dar nu o profecie ca atare, din perspectiva unui catolic fervent de la începutul secolului XX. Între noi și autor sunt două războaie mondiale, două totalitarisme atroce, o dezvoltare tehnologică, mai cu seamă în comunicații,

departe de orice utopie sau distopie a veacurilor XIX-XX, o lume globalizată, revoluția sexuală și psihoza anti-gender. În multe privințe, lumea noastră arată mult mai rău decât lumea distopică din *Stăpânitorul lumii acesteia*, lucru care ar trebui să ne servească mai degrabă pentru o sporită conștientizare a stării de cădere duhovnicească în care ne aflăm, iar nu să ne adoarmă pe considerentul că „au trecut mai bine de o sută de ani de la scrierea acestei cărți și uite că Antihristul n-a apărut.” N-a apărut, dar cu siguranță duhul antihristic este mult mai intens și mai pătrunzător, același duh antihristic al amăgirii de care însuși protagonistul cărții, eroul principal și ultimul papă martor al adevăratei credințe, abia a reușit să se salveze. Din perspectivă creștină, principala noastră preocupare ar fi cum am putea noi să ne salvăm de acest duh al amăgirii, atât de insidios, ubicuu și polimorf.

De asemenea, cititorul care va căuta o variantă romanțată a *Cărții Apocalipsei* nu va găsi decât vagi asemănări. Autorul a căutat nu atât să reproducă momentele sfârșitului din ultima carte a *Sfintelor Scripturi*, ci să identifice cum poate avea loc căderea (și salvarea de) sub vraja ultimului tiran al lumii. În fine, așa cum am precizat deja, Benson este un catolic înflăcărat. Din acest punct de vedere, Antihristul este imaginat, într-un anume sens, nu atât ca o copie înșelătoare după Iisus, Cel istoric și Cel veșnic, ci mai degrabă ca un antipapă (de altfel, ultimul papă, în concepția lui Benson, mărturisitor al credinței, seamănă fizic cu Antihristul).

Cu siguranță nu doar din acest motiv Benson a devenit o referință pentru lumea catolică, inclusiv la cel mai înalt nivel al său și nu neapărat doar pentru latura sa mai tradiționalistă. Pe când era doar cardinal, fostul Papă Benedict Ratzinger l-a citat într-o critică adusă discursului președintelui american G. W. Bush despre *o nouă ordine mondială* din 1992. Monsignor Benson, arăta Ratzinger, a descris „o civilizație similară unificată și puterea sa de a distruge duhul. Antihristul este reprezentat

ca un mare făcător de pace într-o nouă ordine mondială asemănătoare” cu proiecția liderului american. Surprinzător, și liberalul Papă Francisc l-a recomandat pe Benson, ultima oară chiar destul de recent, în 2023, în cadrul unui interviu acordat unui ziar argentinian. Întrebat despre opțiunea non-gender din noile formulare guvernamentale din Argentina, Papa Francisc a răspuns că fenomenul îi aduce aminte de lumea futuristică a lui Benson, „în care diferențele dispar și totul devine asemănător, totul e uniform, un singur lider pentru întreaga lume.”

În *Stăpânitorul lumii acesteia*, ultima Romă supraviețuiește izolându-se inclusiv tehnologic de minunata lume nouă. Orașul papilor rămâne singurul loc unde viața palpită la scară umană, prin comparație cu suprafețele imense, strivitoare, aseptice și artificiale ale noii lumi, loc de refugiu pentru ultimii creștini ai lumii. Dintre toate intuițiile lui Benson, augmentarea duhului antihristic și tiranic de și prin mediul tehnologizat este printre cele mai notabile.

Prin această carte observăm că perspectiva și preocuparea eshatologică nu sunt o excentricitate pentru lumea catolică, așa cum par a fi deseori, din păcate, pentru lumea ortodoxă. Subiect dificil, ocolit, cel puțin în sfera teologică locală, existent mai degrabă la nivelul speculației, la nivel popular sau monastic, „sfârșitul lumii” e abordat mai degrabă provincial și păgubos de dihotomic. Fie ne este teamă să nu fim văzuți ca „apocaliptici” de „lumea bună,” fie ne pierdem în zadarnice predicții mereu contrazise de realitate. Creștinismul autentic a fost și este, însă, „apocaliptic,” adică eshatologic: trăim în așteptarea Împărăției ce va să vină și veghem să nu fim luați prin surprindere de duhurile antihristice ale veacului.

Anghel Buturugă

CUVÂNT ÎNAINTE

Îmi dau prea bine seama, din capul locului, că le pun dinainte cititorilor o carte cu totul senzațională, predispusă să suscite tocmai din această cauză – ca și din alte motive – nenumărate critici și păreri controversate. Trebuie, în același timp, să recunosc că n-am știut să redau principiile, care cred cu înflăcărare că sunt adevărate, decât dând lucrurilor proporții neobișnuite. Cu toate astea, am încercat să evit tonul nejustificat de strident, și să arăt pe cât posibil considerație față de alte opinii. Dacă însă am avut, în cele din urmă, sorți de izbândă în tentativa mea e cu totul altă discuție.

Cambridge, 1907
Robert Hugh Benson

Cei ce nu se dau în vânt după predoslovii obositoare, nu trebuie neapărat să citească cuvântul înainte, esențial doar în ceea ce privește contextul, nu și povestea în sine. (R.H.B.)

PROLOG

— Lasă-mă, te rog, o clipă, îi zise bătrânul, lăsându-se pe spate.

Percy se așează din nou pe scaun, și se puse pe așteptat, sprijinindu-și bărbia în palmă.

Camera în care se aflau cei trei bărbați era mobilată cu cel mai desăvârșit bun gust al vremii: nu avea ferestre, și nici ușă. Trecuseră șaiszeci de ani de când omenirea, admițând ideea că spațiul nu se mărginește la suprafața globului pământesc, începuse să sape galerii la modul cel mai serios. Casa bătrânului domn Templeton era cam la treisprezece metri adâncime sub nivelul malului Tamisei, într-o zonă care era considerată destul de bună, căci avea de mers până într-o sută de metri până la a doua stație centrală de *motorizate*, și cam patru sute de metri până la stația de *voloare* de la Blackfriars. Cum însă avea de-acum nouăzeci de ani, rareori se întâmpla să mai iasă din casă. Toată camera era capitonată cu acel amestec delicat din jad și email – prescris de *Consiliul Sănătății* – care făcea să transpară lumina solară artificială, descoperită cu patruzeci de ani în urmă de marele Reuter. Lumina bătea într-un ton cromatic asemănător lemnului primăvăratec, fiind încălzită și ventilată în interior prin clasicul grilaj, de pe perete, la temperatura de exact *18° centigrade*. Dl Templeton era un om simplu, mulțumit cu traiul pe care îl avusese înaintea lui și tatăl său. Mobila avea, de asemenea, un design cam demodat, dar totuși conform cu sistemul predominant din azbest fin emailat sudat pe fier, indestructibil, plăcut la atingere, fiind în același timp asemănător cu mahonul. Câteva rafturi pline cu cărți erau dispuse de o parte și de alta a căminului electric, cu pedestal de bronz, în fața căruia erau acum așezați bărbații. În colțurile mai îndepărtate ale încăperii erau poziționate lifturile hidraulice: unul făcea posibil accesul la dormitor, iar celălalt la coridorul situat mai sus cu treisprezece metri, de unde se putea ieși pe malul Tamisei.

Părintele Percy Franklin, cel mai vârstnic dintre cei doi preoți, era un bărbat deosebit de chipeș, de cel mult treizeci și cinci de ani, care însă albise de tot. Ochii cenușii, încadrați de sprâncene negre, iradiau o lumină neobișnuită și păreau a avea o însuflețire aproape pătimașă, dar nasul și bărbia proeminentă, precum și conturul extrem de ferm al gurii convingeau pe dată privitorul de voința sa puternică. Străinii se uitau, de obicei, de două ori la el.

Părintele Francis – în schimb – așezat pe un scaun cu spătar drept, de cealaltă parte a căminului, avea o înfățișare destul de obișnuită. Cu toate că privirea avea incontestabil ceva plăcut și oarecum dramatic, chipul în întregul său nu exprima o voință fermă, curbura de la colțul gurii și pleoapele puternic căzute trădând chiar tendința spre o melancolie de-a dreptul feminină.

Întins pe pernele lui terapeutice cu apă și cu cuvertura trasă peste picioare, dl Templeton, la prima vedere un om pur și simplu foarte bătrân cu fața brăzdată toată de cute, îngrijită însă impecabil și rasă temeinic ca la tot restul lumii, avea la rândul său o figură cu trăsături marcante.

* * *

În cele din urmă, acesta vorbi, aruncând mai întâi o privire în stânga către Percy:

— Ei bine, nu e tocmai ușor să-ți amintești totul cu exactitate; iată, însă, cum văd eu acum lucrurile. În Anglia, primul semnal de alarmă pe care l-a primit partidul nostru a fost tras în 1917 când Parlamentul se afla sub dominația Laburiștilor. Mai avusesem socialiști la cârmă, dar niciunul atât de puternic ca Gustave Hervé la vârsta senectuții. Patriotismul, afirma acesta, e doar o relicvă a lumii barbare; pentru el nu conta decât plăcerea senzuală. Toată lumea se amuza, desigur, pe seama lui, spunând că fără religie masele populare n-ar mai avea niciun motiv întemeiat pentru a păstra ordinea socială. Se pare, însă, că el avea dreptate.

După căderea Bisericii Franceze de la începutul secolului și masacrele din 1914, clasa burgheză a strâns rândurile și s-a reorganizat, și uite așa a prins cu adevărat proporții mișcarea extraordinară, propulsată de clasa de mijloc, care milita pentru abolirea patriotismului, a stratificării sociale și, practic, a forțelor armate. Toate acestea au fost, bineînțeles, puse în scenă de Masonerie. Mișcarea a câștigat apoi teren și în Germania unde era deja o puternică influență a scrierilor lui Karl Marx...

— Așa e, dle, interveni pe un ton blând Percy, dar dacă nu vă supărați, ne puteți spune de Anglia...

— A, da, Anglia! În 1917, Partidul Laburist a luat frâiele, și a început de-a binelea Era Comunismului. Asta s-a întâmplat, desigur, pe când eram prea mic să-mi amintesc ceva, dar tatăl meu mi-a spus că atunci a debutat totul. A fost o minune că lucrurile n-au avansat chiar foarte repede, și asta s-a întâmplat fiindcă – tind să cred – mai rămăsese destulă plămădă conservatoare.

Și apoi, în general, veacurile își desfășoară firul istoric mai lent decât s-ar aștepta lumea, mai ales după un început cu totul efervescent. Dar Noua Ordine atunci a fost instaurată, și din acel moment comuniștii n-au mai putut fi întorși din drum, cu excepția micii poticneli din 1925, când Blenkin a pus bazele „Noilor Oameni” și activitatea celor de la ‘Times’ a fost astfel întreruptă. Ciudat e că de-abia în 1935, Camera Lorzilor a căzut definitiv, în condițiile în care Biserica oficială nu mai exista încă din 1929.

— Și care a fost efectul religios al acestor transformări? întrebă iute Percy, în timp ce bătrânul se oprise să tușească ușor, scoțându-și puțin inhalatorul. Preotul voia neapărat să-l facă să nu mai devieze de la subiect.

— A fost mai curând un efect în sine, replică celălalt, decât o cauză. Trebuie să înțelegeți că Ritualiștii, cum erau numiți, după încercarea disperată de a adera la curentul laburist, au intrat în cele din urmă în Biserică cu prilejul Convocării din 1919, atunci când a ieșit din vigoare Crezul niceean; nimeni în afară de aceștia

nu avea, așadar, un real entuziasm față de cele întâmplate. Și dacă e să vedem efectul separării finale a Bisericii de Stat, atunci acesta a fost că rămășițele Bisericii de Stat au fuzionat cu Biserica Liberă, care – la urma urmelor – nu era decât un simțământ firav. Biblia își pierduse cu totul autoritatea după atacurile reînnoite ale germanilor din anii '20. Cât despre dumnezeirea din Persoana Domnului nostru, unii cred că nu mai era decât cu numele încă de la începutul secolului. Propagarea teoriei chenotice făcuse posibil acest lucru. Pe de altă parte, apăruse încă de mai înainte în Biserica liberă un curent minor destul de straniu, și asta de când pastorii, lăsându-se cuprinși de vârtej – căci aveau, cum s-ar spune, mai mare sensibilitate la *curenți* – începuseră a se delimita de vechea lor poziție. Dacă citești istoria vremii, e curios să vezi cum erau aclamați ca fiind ... exact ce nu erau ... gânditori independenți.

Unde rămăsesem? A, da... acest lucru, însă, ne-a pregătit nouă terenul, și pentru o vreme Biserica a cunoscut un mare progres; și era ceva extraordinar – dat fiind contextul de atunci – căci să nu uităm situația era cu totul alta față de cea de cea cu douăzeci sau chiar zece ani înainte. Vreau să spun că, în linii mari, începuse deja despărțirea oilor de capre. Majoritatea oamenilor religioși erau, practic, catolici și individualiști; de cealaltă parte, cei nereligioși respingeau în masă elementul supranatural, fiind toți materialști și comuniști. Am făcut, însă, progrese fiindcă am avut câțiva oameni excepționali – filosoful Delaney, filantropii McArthur și Largent, și așa mai departe. Părea, cu adevărat, că Delaney și discipolii săi vor avea succes. Vă mai amintiți 'Analogia' lui? O, da! Toate astea sunt în manualele școlare... Am pierdut mult încă din secolul trecut, când la sfârșitul Conciliului Vatican – care n-a fost niciodată dizolvat – au fost adoptate rezoluțiile finale. Toată lumea l-a numit „Exodul Intelectualilor”...

— Hotărârile biblice, interveni preotul mai tânăr.

— Asta în parte, dar per ansamblu întreaga dispută ce a debutat odată cu ascensiunea Modernismului de la începutul secolului nostru. Și mai presus de toate a cântărit condamnarea

lui Delaney și a Noului Transcendentalism, în general, cum era mișcarea sa pe atunci percepută. A murit excomunicat de Biserică. Apoi a fost aspru înfierată și pusă la stâlpul infamiei cartea lui Sciotti despre Religie Comparată... Comunismul a făcut după aceea pași mari chiar dacă într-un ritm foarte lent. Vouă vă pare a fi ceva extraordinar, – îndrăznesc să spun – dar nu vă puteți imagina ce tulburare a stârnit Legea din '60 privind Profesiile Necesare. Când o mulțime de profesii au început a intra în colimatorul naționalizării, toată lumea a crezut că nu vor mai exista liberi întreprinzători, dar vezi tu că n-a fost chiar așa... Întreaga națiune s-a ridicat împotriva legii.

— În ce an a fost adoptată Legea Majorității Celor Două Treimi? întrebă Percy.

— A! cu mult timp înainte... un an sau doi înaintea căderii Camerei Lorzilor. Cred că a fost imperativ să o adopte, căci altfel Individualiștii ar fi înnebunit de tot... Pe de altă parte, Legea Profesiilor Necesare era inevitabilă, și oamenii începuseră să înțeleagă asta încă de când fuseseră etatizate căile ferate. Pentru o vreme, a fost o adevărată explozie artistică, fiindcă toți Individualiștii care au putut face asta, au avut inițiative în acest sens (atunci fiind fondată și Școala Toller), dar după puțin timp s-au întors în serviciul statului – la urma urmelor, limita de șase la sută impusă oricărei întreprinderi individuale nu era așa o mare tentație, iar slujbele de la stat erau bine plătite.

Percy încuviință dând din cap.

— De acord, dar totuși nu pot înțelege cum de s-a ajuns aici. N-ați zis mai înainte că lucrurile au înaintat într-un ritm lent?

— Așa este, spuse bătrânul, dar să nu uităm de Legile Săracilor,² care au consolidat pentru totdeauna puterea comuniștilor. Braithwaite știa el bine ce face...

² *Legile Săracilor* e denumirea generică a unui întreg sistem de legi, inițiat încă din anul 1536, menit să ușureze traiul nevoiașilor (ologii, vagabonzii și cerșetorii) din Anglia și Țara Galilor. Aceasta a fost, de altfel, baza codificării normelor din epoca medievală târzie și cea tudoriană. Sistemul a rămas în vigoare până la apariția statului modern social de după al Doilea Război Mondial.

Preotul mai tânăr își ridică întrebător privirea.

— Abolirea vechiului sistem al caselor de corecție, zise dl Templeton. Pentru voi așa ceva e, desigur, istorie antică, dar eu îmi amintesc de asta ca și cum s-ar fi întâmplat ieri. Acest lucru a surpat, de fapt, ceea ce pe atunci mai puteau fi încă numite Monarhie și lume academică.

— A! interveni prompt Percy, chiar v-aș ruga să dați mai multe detalii în acest sens, dle.

— Cum să nu, Părinte... Ei bine, iată ce-a făcut Braithwaite! Nu-i plăcea defel că vechiul sistem aplica același tratament celor ce trăiesc în sărăcie lucie. Noul sistem a instituit, așadar, cele trei grade de pauperi pe care le avem acum și emanciparea a două grade superioare. De gradul trei au ajuns să fie – bineînțeles în urma unei examinări amănunțite – doar cei cu totul netrebnici, tratați apoi ca niște criminali într-o mică sau mai mare măsură. Apoi s-a produs schimbarea vârstei de pensionare. Nu vă dați seama cât de mare putere le-a dat asta comuniștilor... Individualiștii, care se chemau încă Conservatori pe când eram eu copil, n-au mai avut pur și simplu nicio șansă. Iar la ora actuală au ajuns să fie simple fantoșe. Întreaga clasă muncitoare, adică nouăzeci și nouă la sută din populație, s-a întors atunci împotriva lor.

Percy ridică privirea, dar bătrânul își continuă imperturbabil istorisirea:

— Apoi a venit – pe vremea lui Macpherson – Legea Reformei Închisorilor și a fost abolită pedeapsa capitală. Odată cu Legea finală a Educației din '59 a fost instaurat secularismul dogmatic, iar reforma taxelor de moștenire a condus, practic, la desființarea instituției moștenirii...

— Am uitat cum era sistemul vechi, zise Percy.

— Ei bine, acum pare ceva incredibil, dar conform vechiului sistem toată lumea plătea aceleași taxe. Mai întâi a apărut, în '77, Noua Lege a Moștenirii, iar apoi obligativitatea impozitării averii moștenite de trei ori mai mult decât în cazul averii dobândite,

fapt ce a condus în '89 la acceptarea doctrinei lui Karl Marx... Toate aceste lucruri au aliniat Anglia la nivelul continental pentru a se ralia la planul final al acordurilor privind comerțul liber occidental exact la momentul oportun. Dacă vă amintiți, acesta a și fost primul efect al victoriei socialiștilor în Germania.

— Și noi cum de n-am intrat în războiul oriental? întrebă plin de nerăbdare Percy.

— O, asta e poveste lungă! Dar, pe scurt, America ne-a împiedicat s-o facem, și astfel am pierdut India și Australia. Cred că atunci am fost cel mai aproape, după momentul din 1925, de posibilitatea răsturnării regimului comunist. Braithwaite, însă, a ieșit cu mare inteligență din situație, câștigând pentru noi odată și pentru totdeauna protectoratul Africii de Sud. La acea oră era și el deja bătrân.

Di Templeton se opri din vorbit, tușind din nou. Părintele Francis oftă și se fâțâi pe scaun.

— Iar America? întrebă Percy.

— Ei, aici lucrurile se complică. America știa ce poate, și ca dovadă chiar în același an a anexat Canada. Asta s-a întâmplat când situația noastră era cea mai dezastruoasă posibil.

Percy se ridică în picioare.

— Aveți un atlas comparativ, dle?

Bătrânul îi arată cu degetul o etajeră.

— Uite acolo!

* * *

Percy se uită cu luare aminte la hartă preț de un minut sau două în tăcere, întinzând-o pe genunchi.

— Așa e, bineînțeles, mult mai simplu, murmură el, trecând cu privirea peste coloratura învechită, bogat nuanțată, de la începutul secolului XX, și peste cele trei mari unde de culoare suprapuse apoi în secolul XXI.

Își plimbă apoi degetul prin Asia. Titulatura *IMPERIUL DE RĂSĂRIT* se întindea pe fundalul gălbejit, în partea stângă de

la Munții Ural până la Strâmtoarea Bering în partea dreaptă, giganticele litere făcând onduleuri de-a lungul Indiei, Australiei și a Noii Zeelande. Își aținti deodată privirea asupra zonei roșii, care era cu mult mai mică, dar încă avea oarecare pondere, căci nu acoperea doar Europa, dar și întreaga Rusie, începând cu lanțul muntos al Uralilor și până în partea de sud a Africii. *REPUBLICA AMERICANĂ* albăstrea întreg continentul american, pentru ca apoi să se piardă, cu o ultimă jerbă de scânteii albăstrei, în albul imens al oceanului din stânga emisferei vestice.

— Da, e mai simplu, zise sec bătrânul.

Percy închise atlasul și-l așeză pe scaun.

— Și ce urmează, dle? Ce credeți că se va întâmpla?

— Dumnezeu știe. Dacă Imperiul de Răsărit face vreo mișcare, noi oricum nu putem face nimic. Nu înțeleg, însă, de ce nu acționează. Cred că șovăie din pricina diferențelor religioase.

— Și Europa nu va fi ruptă în bucăți? întrebă preotul.

— Nu, nu! Acum știm prea bine cu ce pericol ne confruntăm, iar America sigur ar sări în ajutorul nostru. Dar în același timp, ferească Dumnezeu să facă Imperiul vreo mișcare, căci în sfârșit a ajuns să-și cunoască puterea.

În încăpere se lăasă pentru câteva clipe tăcerea. Prin aerul rarefiat al camerei cufundate sub pământ se simți tremurând o vibrație fină ca și cum pe bulevardul larg de deasupra ar fi trecut o mașinărie enormă.

— O predicție, dle, zise brusc Percy. Mă refer la aspectul religios al problemei.

Dl Templeton trase din nou un gât puternic de aer din inhalator, reluând apoi cuvântul.

— Pe scurt, în lume sunt trei forțe – catolicismul, umanitarianismul și religiile răsăritene. Nu pot prezice nimic legat de al treilea grup, deși cred că partida sufiților va ieși victorioasă. Orice se poate întâmpla, Esoterismul face acum pași enormi, – și asta duce la Panteism – iar alianța dintre dinastia chineză și cea japoneză chiar că ne dă peste cap toate calculele.

În Europa și America, însă, lupta se duce fără îndoială între celelalte două forțe. Pe de altă parte, nu ne putem concentra toată atenția pe acest front; iar, dacă vreți să știți ce cred eu, vă spun – omenește vorbind – că în scurt timp catolicismul va cunoaște un declin pronunțat. Cât despre Protestantism, putem spune că e mort de-a binelea. Oamenii recunosc, în sfârșit, că o religie eminentemente supranaturală presupune existența unei autorități absolute, și pe de altă parte judecata individuală privind chestiunile de credință nu e altceva decât începutul dezintegrării.

Și de vreme ce Biserica Catolică e singura instituție care chiar reclamă această autoritate supranaturală, cu toate implicațiile ei logice necruțătoare, e normal să se bucure de supunerea, practic, a tuturor creștinilor ce mai nutresc o astfel de credință în supranatural. Mai sunt apoi, în America și la noi o serie de oameni ușor influențabili, care aderă ușor la orice curent spiritual, dar într-un număr neglijabil. Toate astea sunt bune și frumoase, dar să nu pierdem din vedere – pe de altă parte – că umanitarianismul devine, contrar tuturor așteptărilor, o adevărată religie, chiar dacă una anti-supranaturală. Și această religie e Panteismul, care în cadrul Masoneriei a ajuns să fie un rit de-a dreptul, având crezul „Dumnezeu e Om” și toate celelalte. Prin urmare, pare să aibă cu ce umple golul din sufletul oamenilor cu căutări religioase: idealizează, dar în același timp nu necesită o reală capacitate a potențialului spiritual uman. Aceștia au la dispoziție toate bisericile și catedralele, cu excepția celor catolice; și, în sfârșit, au început să trezească în oameni un simțământ de apartenență. Mai e apoi și faptul că ei își pot expune simbolurile „religioase,” în timp ce noi nu avem acest drept, și cred că vor cunoaște consacrarea legală în cel mult zece ani de zile.

Să nu uităm, așadar, că noi – catolicii – am tot pierdut teren cel puțin, cu precădere, în ultimii cincizeci de ani. Cred că în America deținem, oficial, a patruzecia parte din totalul populației, iar asta datorită mișcării catolice de la începutul

anilor '20. În Franța și Spania, nu avem niciun fel de pondere, iar în Germania stăm încă și mai prost. În estul Europei ne menținem, desigur, poziția, dar nici măcar acolo proporția nu depășește unu din două sute – așa spun, cel puțin, statisticile – și suntem tare împrăștiați. În Italia? Am recăpătat, ce-i drept, Roma, în rest nimic altceva. Avem apoi populația din ambele teritorii irlandeze, și poate că o proporție de unu la șazeci în Anglia, Țara Galilor și Scoția, dar acum șaptezeci de ani aveam unu la patruzeci.

Și apoi s-a înregistrat acest enorm progres al psihologiei, care a lucrat pe față împotriva noastră mai ales în ultima sută de ani. La început a fost doar Materialismul, în forma sa pură, dar fiind imatur a eșuat într-o mică sau mai mare măsură... până când i-a sărit în ajutor Psihologia. Acum aceasta revendică primatul absolut, în vreme ce simțul supranatural pare a-și păstra locul său. Așa pare la prima vedere, dar eu vă spun, Părinte, că pierdem în mod evident teren! Și vom pierde în continuare – de aceea cred că trebuie să fim oricând pregătiți chiar și pentru o catastrofă.

— Dar..., dădu să spună Percy.

— Credeți că e vorba doar de slăbiciunea unui bătrân ce stă deja pe marginea gropii. Ei bine, asta e părerea mea! Nu văd să mai fie vreo șansă. Mi se pare, de fapt, că dezastrul poate veni asupra noastră chiar în foarte scurt timp. Nu cred că mai putem trage nădejde până ce nu...

Percy ridică ochii din pământ și-l fixă cu privirea.

— Până ce nu se întoarce Domnul nostru, zise bătrânul om de stat.

Părintele Francis oftă încă o dată și iarăși se lăsă tăcerea.

* * *

— Și Universitățile cum au căzut? întrebă în cele din urmă Percy.

— Dragă Părinte, a fost exact ca și atunci când, sub stăpânirea lui Henric VIII, au căzut toate mănăstirile. Universitățile erau

fortărețe ale Individualismului, așa cum mănăstirile erau fortărețe ale Papismului. Mediul academic era deci privit cu la fel de mare venerație și totodată invidie. La început au fost, desigur, remarci despre cât de mult vin de Porto se bea, și oamenii au zis atunci că ei își fac treaba și că detractorii nu văd, de fapt, pădurea de copaci. Și aveau tot dreptul să spună asta. La urma urmelor, așezămintele de cult au avut ca temei al existenței lor supranaturalul; iar pe de altă parte, obiectul educației seculare ar trebui să fie produsul unei activități vizibile, care are ca premisă fie personalitatea, fie competența. N-a mai putut fi, însă, dovedită nici măcar ideea fundamentală că Universitățile produc totuși ceva, justificându-și astfel existența. Distincția dintre aceste două perspective nu trebuie văzută ca un scop în sine, iar în Anglia secolului XX tipologia personalității ca produs al studiului nu suscita mare atenție; de altfel, nici mie (care am fost dintotdeauna un Individualist învederat) nu sunt sigur că mi-a trezit cu adevărat interesul ... așa spune, mai curând, că m-a impresionat...

— Da? îl îndemnă Percy să continue.

— O, da! A fost ceva destul de impresionant! Academia de Științe de la Cambridge și Catedra de Studii Coloniale de la Oxford rămăseseră ultima noastră speranță, dar și acestea au fost în cele din urmă desființate. Puteai vedea atunci pretutindeni o mulțime de domni distinși, în vârstă, umblând pe stradă în speranța că-și vor putea vinde cărțile, pe care însă nimeni nu le voia... erau mult prea teoretice. Unele au luat calea azilelor de săraci, de gradul întâi sau doi, celelalte intrând în circuitul filantropic clerical – în Dublin s-a încercat concentrarea acestor eforturi, dar a fost o tentativă eșuată, și oamenii au dat totul uitării destul de repede.

Clădirile, după cum știți, erau atunci folosite în tot felul de scopuri. Pentru o vreme, Oxford a devenit Institut Tehnologic, iar Cambridge un fel de laborator guvernamental. Eu, știți că eram pe atunci la King's College. Bineînțeles că e abominabil ce s-a întâmplat – mă bucur, însă, că au conservat capela în regim de muzeu. Nu era, desigur, plăcut să vezi locul sfânt înșesat cu

tot felul de specimene anatomice, dar nu cred că era cu mult mai rău decât dacă ar fi ținut acolo sobe și odăjdii preotești.

— Și cu dumneavoastră ce s-a întâmplat?

— A! Eu am intrat – după puțin timp – în Parlament, și pe deasupra aveam și ceva bani puși deoparte; pentru unii, însă, a fost tare greu pentru că aveau pensii mici de tot, cel puțin cei care lucraseră sub celălalt regim. Dar, nu știu, cred că a trebuit să se întâmple și asta. Felul în care aceștia trăiau de pe o zi pe alta nu era tocmai pitoresc, erau lipsiți până și de grația pe care o dă omului credința religioasă.

Percy oftă din nou, privind expresia cumva șugubeață a feței bătrânului, și apoi deodată schimbă din nou subiectul.

— Ce părere aveți de ideea unui Parlament European?

— Cred că se va concretiza dacă va apărea omul potrivit care să știe să o implementeze. Vedeți și voi că la asta s-a lucrat în ultimul secol. Patriotismul s-a slăbănogit și a intrat rapid în metastază, și precum sclavia și toate celelalte ar fi trebuit să fi murit sub influența Bisericii Catolice. Acest lucru a fost, însă, desăvârșit fără contribuția Bisericii, și iată că acum sunt toți aliniați în ofensivă împotriva noastră. E o forță antagonică organizată, un fel de Mișcare Catolică³ antiecleziastică. Cu alte cuvinte, democrația a făcut ceea ce ar fi trebuit să facă monarhia de drept divin. Dacă acest proiect e adoptat, cred că ne putem aștepta din nou la o prigoană împotriva creștinilor. Revin, însă, și spun că ce ne-ar putea totuși salva ar fi o invazie dinspre Răsărit, dacă e declanșată la timp... Nici nu mai știu...

Rămas încă pentru o clipă nemișcat, Percy se ridică brusc:

— Trebuie să plec, dle, zise el, vorbind din nou în Esperanto. E trecut de ora nouă. Vă mulțumesc tare mult. Mergi și tu, Părinte?

Ridicându-se, Părintele Francis își așeză costumul gri închis – ținută permisă preoților – și își luă pălăria.

³ Vocabula „catolică” e folosită aici evident sarcastic pentru a răsturna pretenția de universalitate a Bisericii Romano-Catolice.

— Părinte, reluă cuvântul bătrânul, mai veniți pe la mine într-una din zile, dacă v-a părut întrucâtva dezlânată expunerea mea. Bănuiesc că încă n-ați scris scrisoarea?

Percy dădu din cap.

— Am scris dimineață jumătate, dar am simțit că e nevoie ca altcineva să-mi întregească vederea de ansamblu pentru a avea o înțelegere mai deplină; și sunt tare recunoscător că ați făcut posibil acest lucru. E cu adevărat o mare lucrare îndatorirea de a trimite zilnic o scrisoare Cardinalului-Protector. Drept să vă spun, mă gândesc să-mi dau demisia, în cazul în care mi se va permite acest lucru.

— Dragul meu Părinte, să nu faceți una ca asta! Dacă îmi este îngăduit să vă vorbesc deschis, cred că sunteți tare ager la minte, iar Roma nu trece la fapte decât după ce ascultă mărturia ambelor părți. Mă îndoiesc că colegii dumneavoastră sunt la fel de prudenți.

Percy zâmbi, ridicând cu dispreț sprâncenele sale negre.

— Să mergem, Părinte! zise el în cele din urmă.

* * *

Cei doi preoți se despărțiră în dreptul scărilor de la capătul holului, iar Percy rămase pe loc – preț de un minut sau două – privind pierdut la decorul familiar de toamnă, încercând să pătrundă totul și mai bine. Tot ce auzise în subteran părea să scalde într-o lumină stranie splendoarea ce i se arăta acum dinaintea ochilor.

Aerul era luminos ca lumina zilei. Lumina artificială a soarelui era omniprezentă, astfel încât Londra nu mai putea deosebi între lumină și întuneric. Se oprise sub o arcadă din sticlă, bine capitonată cu un strat de cauciuc ce absorbea cu totul zgomotul pașilor. Dedesubt, la baza scărilor, curgea un nesfârșit șir dublu de oameni, care mergeau silențios unii la stânga, alții la dreapta, eliberând doar un murmur de esperanto ce se auzea fără întrerupere. Prin sticla securizată transparentă a pasajului

public se vedea banda lată și elegantă de carosabil negru, zimțuită pe margini și cu cute pe centru, care acum era goală – cum stătea, însă, în așteptare, auzi deodată un sunet dinspre Old Westminster ca și bâzâitul unui stup enorm, care pe măsură ce se apropia era și mai puternic. O clipă mai târziu o mașinărie transparentă îi trecu în mare iuțea prin față, strălucind din toate părțile, și vuietul acela puternic se transformă iute iarăși în bâzâit, și apoi în liniște pe măsură ce uriașul vehicul motorizat al guvernului – venit din sud – înainta în bucla sa spre est. Era un drum pe care mergeau doar cei privilegiați, nu putea fi practicat decât de vehiculele de stat, și doar cu o viteză sub 160 kilometri pe oră.

Celelalte zgomote erau toate suprimate în acest oraș al cauciucului: cercurile trasate de mulțimea pasagerilor erau la aproape o sută de metri distanță, iar traficul subteran se desfășura la o adâncime prea mare pentru a putea simți la suprafață ceva mai mult de o vibrație. De douăzeci de ani încoace, experții guvernamentali tocmai asta încercau, să facă până și vibrația aceasta să dispară, înlăturând cu totul și bâzâitul vehiculelor obișnuite.

Și încă o dată, înainte să plece, deasupra capului său se auzi un țipăt prelung, începând frumos, pentru ca apoi să devină pătrunzător; ridicându-și apoi privirea pe care tocmai o plimba peste fluviul curgând ferm și regulat, – singurul de altfel stând încă tare în fața transformărilor – văzu sus, în înaltul cerului, sub norii puternic iluminați, cum un obiect zburător, alungit și subțire, se scurgea spre nord, cu aripile larg deschise, răspândind o ușoară lumină. Țipătul acela muzical, își zise în sinea lui, trebuie să fie vocea unui volor din linia europeană de aviație, care își anunța astfel sosirea în capitala Marii Britanii.

„Până când nu se întoarce Domnul nostru,” își spuse în gând, și pentru un moment nefericirea de odinioară îi străpunse adânc inima. Cât de greu îi era să-și ațintească privirea asupra liniei orizontului când lumea din față sa era atât de irezistibilă în toată

splendoarea și potența sa! Gândul i se duse apoi la controversa cu Părintele Francis avută cu o oră înainte, care se iscase de la ideea lui că măreția nu e dată de proporțiile impresionante, și că exteriorul strident nu poate exclude cu totul interiorul subtil. Credea cu adevărat tot ce spusese, dar îndoiala zăbovi încă o vreme până o curmă de-a dreptul printr-un efort fantastic, rugându-se din toată inima, cu lacrimi în ochi, Sărmanului din Nazaret, să-i păstreze sufletul curat ca al unui copil.

Își pecetlui cu degetele buzele, întrebându-se cât timp ar putea îndura presiunea Părintele Francis, și apoi coborî scările.

Cartea I
APARIȚIA

CAPITOLUL I

(I)

Oliver Brand, noul reprezentant al oraşului Croydon, stătea în birou, privind pe geam peste maşina de scris.

Casa sa era cu faţa îndreptată spre nord, fiind situată la capătul căii ferate de pe Surrey Hills – totul era acum de nerecunoscut, căci şinele fuseseră tăiate şi locul excavat în întregime. Doar un comunist putea fi inspirat de o asemenea privelişte.

Malul de pământ se surpa abrupt chiar în faţa ferestrelor largi... dincolo de povârniş, cât cuprindeai cu ochii, se întindea marea lume cu toate realizările triumfătoare ale omului. La o adâncime de douăzeci de metri faţă de nivelul solului, două piste – fiecare de cel puţin 400 m lăţime – înaintau pe o distanţă de 1500 m, formând apoi o intersecţie uriaşă. La stânga era prima arteră principală spre Brighton, înscrisă cu majuscule în ghidul rutier, iar la dreapta a doua arteră principală spre Tunbridge şi Districtul Hastings. Ambele artere aveau benzile delimitate de un zid de ciment. Pe prima erau şinele de oţel pentru tramvaiul electric, iar pe a doua, care la rândul ei era împărţită în alte trei benzi, circulau vehiculele motorizate. Mai întâi trenul guvernamental cu o viteză de aproape 250 kilometri pe oră, apoi vehiculele private cu o viteză ce nu depăşea 100 kilometri pe oră, şi în cele din urmă linia guvernamentală de transport economică cu o viteză de până la 50 kilometri pe oră, cu staţii la fiecare opt kilometri de drum. Mai era apoi o ultimă bandă rezervată pietonilor, cicliştilor şi maşinilor obişnuite, pe care nimeni nu putea rula cu o viteză mai mare de 20 kilometri pe oră.

Dincolo de benzile acestea enorme se întindea un câmp de acoperişuri de case, printre care răsărea ici şi colo câte un turn scund indicând prezenţa unei instituţii publice. Prin aerul lipsit de

orice urmă de fum, senin și luminos, puteai vedea tot din districtul Caterham, în stânga, până la partea din față a localității Croydon. Înspre nord-vest, în zarea îndepărtată, putea fi distins conturul colinelor suburbane în contrast puternic cu cerul de aprilie.

Era surprinzător de puțin zgomot dată fiind densitatea populației din zonă, căci nu se auzea decât bâzâitul șinelor atunci când trecea pe aproape vreun tren ce mergea spre nord sau spre sud, și sunetul dulce ocazional al vehiculelor mari motorizate atunci când se apropiau sau se depărtau de intersecție. În interiorul biroului său răzbătea doar un murmur ușor și liniștitor ce umplea aerul precum bâzâitul albinelor dintr-o grădină de flori.

Lui Oliver îi plăcea să observe orice semn de viață, să contemple panorama intens animată ce i se desfășura înaintea ochilor, și să prindă în auz toate sunetele, ceea ce și făcea acum, zâmbind ușor, ca pentru sine, în timp ce scruta prin geam aerul limpede al zilei. Pregătindu-și buzele, atinse încă o dată cheile și începu să-și alcătuiască discursul.

* * *

Casa lui era foarte bine amplasată, în colțul uneia din enormele pânze de păianjen ce înțesau întreaga țară. Era tot ce-și putea dori, căci aflându-se relativ aproape de Londra, fusese scoasă la vânzare cu un preț extrem de avantajos. Bogătanii se retrăgeau acum la mai mare depărtare, depășind raza de cel puțin 150 kilometri față de inima vibrantă a Angliei, dar chiar și așa casa sa era într-o zonă liniștită, întocmai cum își dorise. În zece minute ajungea la Westminster, iar pe mare îi lua douăzeci de minute să treacă de cealaltă parte. Circumscripția i se desfășura dinainte ca o hartă ieșită în relief. Mai mult de atât, de când fusese deschis și terminalul *Great London* la doar zece minute distanță, avea legături cu toate liniile *First Trunk* spre toate marile orașe ale Angliei. Pentru un politician cu posibilități financiare reduse, care putea fi însă invitat să țină un

discurs, de exemplu ca în seara asta la Edinburgh, și mâine seară în Marsilia, era cât se poate de bine poziționat.

Plăcut la înfățișare, trecut puțin de treizeci de ani, avea ochii albaștri, tenul deschis și un păr negru sârmos. Era totdeauna proaspăt bărbierit, suplu, viril, cu o prezență de-a dreptul magnetică. În această zi era deosebit de mulțumit de sine și de toată lumea din jur. Buzele i se mișcau ușor în timp ce lucra, entuziasmul se vedea în pupilele ce i se dilatau și micșorau încontinuu; se opri nu doar o dată pentru a se privi intens, zâmbind și înroșindu-se de fiecare dată la față.

Ușa se deschise deodată, și în încăpere intră un bărbat între două vârste, vizibil iritat, cu un vraf de acte după el. Lăsându-le sec pe masă, dădu apoi să iasă fără a spune măcar un cuvânt. Oliver, însă, îl făcu atent ridicând mâna, trase apoi de o manetă și i se adresă:

— Despre ce e vorba, dle Phillips?

— Știri din Est, dle, îi spuse secretarul.

Oliver aruncă o privire piezișă și puse mâna pe acte.

— Au trimis vreun mesaj complet?

— Nu, dle, a fost iarăși întrerupt. E menționat și numele dlui Felsenburgh.

Oliver părea să nu fi auzit asta; ridicând iute foile subțiri, începu a le răsfoi de zor.

— A patra pagină de deasupra, dle Brand.

Oliver dădu din cap nerăbdător, și ca la un semn secretarul ieși iute din cameră.

A patra pagină, care era verde și cu scris roșu, părea să-i fi captat toată atenția lui Oliver, căci după ce o parcursese o dată, o mai citi de două ori, lăsându-se pe spate în scaun. Oftă apoi, privind iarăși pe geam.

Ușa se deschide din nou, și de astă dată intră în cameră o fată înaltă:

— Care mai e situația, dragul meu?

Oliver dădu din cap, strângând din buze.

— Nimic lămurit, zise el. E chiar mai tulbure decât de obicei. Ascultă aici!

Ridică foaia verde și începu să citească cu voce tare, ea așezându-se în acest timp la fereastră, pe scaunul din stânga lui.

Făptură fermecătoare, tânăra avea o siluetă zveltă, ochii gravi, de culoarea topazului aprins, buzele pline de un roșu aprins, iar capul plăcut la vedere era încadrat în mod armonios de curbura umerilor ei frumoși. Până să ia Oliver foaia în mână, măsurase mai întâi cu pași domoli toată camera, și acum așezată din nou pe scaun, arbora în rochia sa cafenie un aer grațios și impunător. Părea să asculte tot cu o răbdare bine drămuțată, dar ochii scânteietori îi trădau interesul veritabil.

— *Irkutsk – Aprilie – ieri 14 – ca – de obicei dar – se pare că – dezertările – din – trupele – Sufi – continuă – să se înmulțească – Felsenburgh – a vorbit – mulțimii – budiste – numind atentatul – de vinerea – trecută – împotriva lui Llama – opera – anarhiștilor – Felsenburgh – urmează a pleca – la Moscova – după cum – și-a propus...* Asta e tot, încheie Oliver descurajat. Transmisia a fost, ca de obicei, întreruptă.

Fata începu să-și legene un picior.

— Nu înțeleg nimic, zise ea. Până la urmă cine e Felsenburgh?

— Draga mea copilă, întrebarea asta e pe buzele tuturor. Nu se știe nimic în afară de faptul că a fost inclus în ultimul moment în rândul delegației americane. *The Herald* i-a publicat săptămâna trecută povestea vieții, dar sunt multe lucruri care se bat cap în cap. E cu siguranță tânăr și a trăit fără îndoială până acum în anonim.

— Acum e clar că s-a terminat cu anonimatul, observă fata.

— Știu... Pare că totul a fost orchestrat de el, căci nu se spune nimic despre ceilalți. Din fericire, e de partea cea bună a baricadei.

— Dar ce părere ai despre tot ce se întâmplă?

Oliver se întoarse iar spre geam, privind în gol.

— Cred că situația e instabilă, zise el. Și ce e mai remarcabil e tocmai faptul că aici aproape nimeni nu-și dă seama de acest

lucru. Pesemne că depășește puterea de imaginație a oamenilor. Nu există, însă, nicio îndoială că Orientul pregătește de cinci ani încoace o expediție în Europa. Americanii sunt singurii care au făcut investigații în acest sens, iar aceasta e ultima încercare de a pune frână acestor planuri. Dar de ce oare trebuie Felsenburgh să vină el personal pe front..., își curmă el firul gândurilor. Mai mult ca sigur e un bun lingvist. E cel puțin a cincea oară când vorbește mulțimii – poate că nu e decât interpretul americanilor. O, Doamne, oare cine o fi...

— Mai are și alt nume?

— Parcă Julian. Așa zice într-unul din mesaje.

— Și mesajul ăsta cum de a ajuns la noi?

Oliver clătină din cap.

— Printr-o companie privată. Agenturile europene și-au încetat activitatea. Toate stațiile de telegraf sunt acum păzite zi și noapte. Șiruri întregi de voloare sunt desfășurate de-a lungul frontierelor. Imperiul vrea să ajungă la o înțelegere fără să trateze cu noi.

— Și dacă totul eșuează?

— Draga mea Mabel, dacă se dezlănțuie iadul... și zicând asta, își desfăcu disprețuitor mâinile.

— Și guvernul ce face?

— Lucrează zi și noapte, ca tot restul cancelariilor Europei. Dacă se ajunge la război, va fi neîndoielnic cea de pe urmă îndârjită încleștare dintre bine și rău.

— Și ce posibilități ar fi?

— Sunt două posibilități, zise încet Oliver. Una, să se teamă de America, și frica asta să-i unească; iar alta, să fi ajuns la o coaliție din rațiuni cu totul filantropice. Dacă ar putea înțelege că tocmai cooperarea e singura nădejde a întregii lumi. Dar religiile lor afurisite...

Fata oftă, plimbându-și din nou privirea peste întinderea vastă a acoperișurilor ce putea fi văzută de la geam.

Situația era, într-adevăr, cât se poate de gravă. În ultimii treizeci și cinci de ani, acest imperiu gigantic, format dintr-o

federație de state condusă de Fiul Cerului (posibilă doar prin alianța dinastiilor nipone și chineze, precum și căderea Rusiei), și-a consolidat și mai mult forțele, conștientizând – mai ales de când prinsese în strânsoarea gălbejitelor și viguroaselor sale labe Australia și India – cu atât mai mult propria putere. În timp ce restul omenirii resimțea din plin nebunia războiului, început prin fărâmițarea Republicii Ruse, căzută sub asaltul concomitent al feluritelor seminții galbene, acestea din urmă își dădeau seama ce bine pot exploata actuala stare de fapt. Părea acum că toată civilizația ultimului secol va fi din nou înghițită de haos. Și asta nu pentru că ar fi avut neapărat un asemenea obiectiv, ci mai curând datorită faptului că liderii acestor popoare începeau să se dezmoștească din somnul în care fuseseră cufundați aproape o veșnicie, și acum era greu să îți închipui că ar mai putea fi oprîți. Înfrorător, pe de altă parte, era și zvonul că această mișcare ar fi alimentată de mult fanatism religios, ceea ce însemna că răbdătorul Orient își propunea, în sfârșit, să-i convertească – prin echivalentul modern al sabiei și focului – pe toți cei care nu mai credeau decât în Umanitate.

Pentru Oliver așa ceva era nebunie curată. Se întoarse spre fereastră și privind întinderea liniștită a aceluia vast domeniu londonez, își lăsă imaginația să treacă peste fruntariile Europei, văzând astfel pretutindeni triumful covârșitor al logicii și așa-zisului bun simț asupra basmelor Creștinismului. Părea de nesuferit gândul că totul trebuie să fie din nou înghițit de această vrie barbară a sectelor și dogmelor de tot felul, căci aici s-ar ajunge dacă Orientul ar pune mâna pe Europa. S-ar înfripa atunci chiar și în catolicism – își zise el – vâlvătaia credinței străinii ce-a scăpărat de atâtea ori, oricând s-a năpustit prigoana să o stingă. În mintea lui Oliver, dintre toate credințele, catolicismul era cea mai grotescă și înrobitoare cu putință. Și tocmai această perspectivă îl tulbura peste măsură, mai mult decât ideea unei catastrofe materiale și a șuvoiului de sânge ce-ar năpădi Europa la ruperea zăgazurilor Orientului. Din

perspectiva aceasta religioasă, unica speranță – după cum îi spusese în repetate rânduri lui Mabel – era Panteismul pasiv și contemplativ, care în ultima sută de ani pătrunsese puternic atât în Orient, cât și în Occident, răspândindu-se printre mahomedani, budiști, hinduși, confucianiști și toți ceilalți, cu un mare potențial de inhibare a freneziei supranaturale ce îi inspira pe toți deopotrivă.

Din prisma lui, Panteismul – la care și el aderase – era credința în „Dumnezeul” văzut ca sumă a întregii vieți create, al Cărui Unitate cu totul impersonală era însăși esența ființei Sale.

Prin urmare, competiția era erezia ultimă ce îi asmute pe oameni împotriva semenilor lor, întârziind progresul, căci în mintea lui progresul consta în contopirea individului cu familia sa, a familiei mici cu familia și mai largită a comunității, a comunității cu întregul continent, și a continentului cu întreaga lume. Și, astfel, lumea în sine era, clipă de clipă, această stare a vieții impersonale. Asta era de fapt ideea catolică – despuiată de componenta sa supranaturală – a unirii destinelor pământești, care duce la abandonarea pe de o parte a individualismului și pe de altă parte a supranaturalului. Pentru el, trecerea de la Dumnezeu imanent la Dumnezeu transcendent era o trădare: nu există Dumnezeu transcendent, căci Dumnezeu, atât cât a putut fi El cunoscut, este om.

Cu toate astea, cei ce devin – după anumite cutume – soț și soție, intrând sub incidența interminabilului contract, recunoscut acum în mod explicit de către Stat, sunt la ani lumină depărtare de starea de lânzezeală grea pe care o împărtășesc materialiștii. Lumea, pentru cei dintâi, palpită de viața care irumpe în flori, animale și oameni – totul e un torent de energie frumoasă ce țâșnește din străfunduri, scaldând îmbelșugat tot ce mișcă și tresaltă de simțire. E de aceea absolut firesc ca o asemenea dragoste să fie mai plină de semnificații, vorbind pe limba minților ce se hrănesc cu acest elan vital și purtând cu sine totodată anumite taine ce sunt mai degrabă ademenitoare decât uluitoare, căci cu fiecare

descoperire pe care o face Omul, învederează alte nebănuite străluciri ale măreției Sale. Până și obiectele neînsuflețite, fosilele, curentul electric, aștrii din zărilor îndepărtate ce sunt toate praf răspândit de Spiritul Lumii, dau mărturie de a Sa fire, fiind îmbibate de mireasma prezenței Acestuia.

Anunțul, de pildă, făcut în urmă cu douăzeci de ani de astronomul Klein, prin care a fost atestată existența și a altor planete populate în Univers, a schimbat enorm de mult percepția despre sine a oamenilor. Condiția esențială pentru avansarea pe calea progresului și construirea Ierusalimului pe această planetă care s-a întâmplat să fie reședința întregii omeniri, este pacea, iar nu sabia pe care Hristos a adus-o în lume, sau pe care a mântuit-o Mahomed. Pacea, însă, pe care o dă această înțelegere nu era încă instaurată – pacea ce izvorăște din cunoașterea că omul e tot, având în sine puterea de a crește doar prin *statornică simpatie* față de semenii săi. Pentru Oliver și soția lui, ultimul secol era o adevărată revelație: vechile superstiții muriseră încetul cu încetul, făcând loc noii Lumini, acestui Spirit al Lumii care în sfârșit se trezise. În Vest, răsărise însă iarăși Soarele, și erau îngroziți și cu totul scârbiți văzând norii adunați acum din nou peste regatul în care cândva se născuseră toate credințele băbești.

* * *

Mabel se ridică îndată, apropiindu-se de soțul ei.

— Dragul meu, nu trebuie să te descurajezi. E posibil ca toate să treacă așa cum au trecut și până acum. E mare lucru că sunt deschiși măcar să asculte ce are de spus America. Și apoi mai e și acest domn Felsenburgh, care pare a fi de partea bună a baricadei.

Oliver îi luă mâna și o sărută.

(II)

O jumătate de oră mai târziu, la micul dejun, Oliver se arătă a fi de-a dreptul deprimat. Mama sa, o bătrână de aproape optzeci

CUPRINS

Prefață	7
Cuvânt înainte	11
Prolog	12
Cartea I APARIȚIA	27
Capitolul I	29
Capitolul II	49
Capitolul III	72
Capitolul IV	90
Capitolul V	104
Cartea a II-a ÎNTÂLNIREA	117
Capitolul I	119
Capitolul II	139
Capitolul III	166
Capitolul IV	194
Capitolul V	211
Capitolul VI	229
Capitolul VII	247
Capitolul VIII	260
Cartea a III-a VICTORIA	279
Capitolul I	281
Capitolul II	299
Capitolul III	310
Capitolul IV	330
Capitolul V	346
Capitolul VI	361

Robert Hugh Benson

Lord of the World

Traducător/ Bogdan Buzdugan

Redactor/ Ionuț Gurgu

Lector/ Anghel Buturugă

Corector/ Cosmin Istodor

Grafică copertă/ Oringius Design

Dtp/ Mihăiță Stroe

Editura Predania/ București

www.prietenii-predania.ro

Distribuție/ Supergraph

0728303566